

Agerdykningsberetning.

(Fra sidste Halvdeel af Juli).

Ustadighed har været de forløbne Sommermaaneder Mai, Juni og Juli's Kjendemærke: til enkelte Tider en brændende Solvarme, der blev end mere stikkende, idet ikke en Vind rørte sig, — og saa kort derpaa et raafoldt Efteraarsveir, ledsaget af flere Dages heftige Storme; — undertiden vedholdende Tørke i flere Uger, og saa derpaa den ene heftige Tordenbølge med stærke Regnskyl efter den anden. Men igjennem al denne Omvevlen har Kulden dog beholdt Overvægten, saa at, skjøndt den kolde Sommer ifjor for de 3 Maaneders Vedkommende havde over 1° C. lavere Middelvarme end den i Gjennemsnit pleier at have for Kjøbenhavn, — var den dog $\frac{1}{2}^{\circ}$ varmere end iaar, nemlig $13,5^{\circ}$ C. ifjor imod $13,3^{\circ}$ iaar. Det er navnlig Mai og Juli, der iaar maa bære Skylden herfor; Juni var vel ogsaa til sine Tider kold, men hele den sidste Halvdeel af Maanedens ophjalp atter, hvad der i den første Halvdeel var forsømt, saa dens Middelvarme omtrent naaede det Normale. I Begyndelsen af Juli aftog Varmen efter nogle stærke Regnskyl, men steg atter — begunstiget af klar, skyfri Himmel og aldeles stille Veir — indtil den 12te Juli. Vinden havde da i flere Dage været østlig, men gik den 11te langsomt norden om og satte sig fast i Vest; det begyndte at lufte op til en Storm fra Nordvest, der Dag for Dag tog mere til, og som udtørrede den Smule Væde i Torden, som den foregaaende Uges brændende Solvarme havde

levnet; først den 17de lagde Stormen sig, efter at et ustabigt Graaveir med Torden og Lyn, Regn og Hagelbyger havde faaet Indpas. — Smidlertid sank Varmen; den 12te Juli havde Middelvarmen været $19,6^{\circ}$ C., den 16de var den bragt ned til $10,6^{\circ}$ og naaede den 18de sit Laveste med $8,4^{\circ}$; om Natten var den endog kun nogle faa Grader over Frysepunktet, og naaede om Dagen ikke op over 14° . Vel begyndte den nu igjen saa smaat — med enkelte Afbrudelser og ledsaget af jevnlig Regn i Slutningen af Maanedens — at arbejde sig op, men ikke desto mindre blev dog Juli Maanedes Middelværme omtrent 3° lavere end almindeligt.

At Udsigterne og Forventningerne til den kommende Høst have været underkastede de samme Svingninger som Veiret, er jo naturligt, da hine jo for en saa væsentlig Deel betinges af dette. Vi finde saaledes ved Udgangen af Mai ikke ringe Uro hos Landmændene, for hvad Høsten vilde bringe; vel stod Rapsen og Hveden godt, og vel havde Rugen, der tidligere paa Foraaret var meget tynd og spids, rettet sig en Deel, men den havde dog ikke rigtig busket sig, og blev Drætiden uheldig, kunde det blive et temmelig simpelt Udbytte, denne vilde give. Vaarkornet, navnlig det silbigtsaaede, var paa Grund af Tørken kommet temmelig ueens op, og da Skuden forhindrede det i at skyde raadt frem, truedes det stærkt af den store Masse Ukrudt, som mældrede frem efter forrige Aars vaade Sommer, fulgt af en frostfri Vinter; kun Græsmarkerne vare udmærkede. Det var altsaa kun betingelsesviis, man kunde sige, at Udsigterne vare gode, da vi traadte ind i Juni Maaned, men inden Maanedens Udgang havde alt udviklet sig med en sjelden Frodighed, og et smukkere Skue end da have vore Marker vel sjældent frembudt. Rugen var vel endnu stadig lidt tynd, men i dets Sted prangede den med lange, fyldige, deilige År; Rapsen stod saa smukt, som vel neppe i mange Aar forud; Hveden var høist lovende, skjøndt den hist og her truedes af lidt Rust; Vaarkornet havde udviklet sig med en sjelden Yppighed og mange Steder kvast Ukrudtet,

naar dette ikke allerede tidligere havde faaet Magten; Græs-marjerne stode endnu stadigt med en frisk grøn Farve, og de flaaede Kløvermarker vovede rasst frem paany. — I Begyndelsen af Juli vedbleve Udsigterne endnu at være ualmindelig lovende, indtil det stærke Omflag med Kulde, Storm og Hagelbyger indtraf den 13de; da fik Alt i Løbet af en otte Dagstid et langt mindre glædeligt Udseende; Kulden tryk-ke de Bærten, Stormen sled Aene og knækkede Straaene, sam-tidigt med, at den udtørrede Jorden, saa heller ikke Græs-marjerne kunde holde Stand; Koerne stode i Stamp, flere Sygdomme indfandt sig paa Kornet, og overalt mødte man en ikke ringe Uro og Frygt for, hvad den nærmest kommende Tid vilde bringe; afløstes Stormen og Kulden af Varme og frugtbar Veir, kunde dog endnu meget rette sig, og Høsten endnu blive ikke lidt over en Middelhøst. Det er under dette Indtryk, at de Meddelelser bleve os tilsendte, hvorefter neben-staaende Beretning er udarbejdet, men idet vi nu (i Begyn-delsen af August) nedskrive denne, kunne vi ikke undlade at tage Hensyn til, at det temmelig gunstige Veir i Slutningen af Juli og Begyndelsen af August atter betydeligt har bedret Forventningerne om den nu paabegyndte Høst, saa vi i Al-mindelighed tør haabe, at den vil blive betydeligt over en Middelhøst.

Hveden lover overalt en god og mange Steder endog en fortrinlig Høst; Kulden i Mai Maaned, der vel hæmmede den lidt i dens Udvikling, bevirkede paa den anden Side, at Plan-terne ved en langsom og kraftig Fremvæxt fik stive Straae, der senere ikke have været udsatte for at kastes i Reie af de hyppige og undertiden temmelig voldsomme Tordenbyger. Den har ikke lidt slynderligt af Stormen, og det er at haabe, at hellerikke Rusten har gjort nogen kjenkelig Skade, hvorvel man i lang Tid frygtede derfor.

Rugen, der efter den heldige Dræt tid midt i Juni var bleven godt kjærnesat med udmærket lange og tunge Vipper, om end hist og her lidt Spring i dem, leed meest af Stor-

mene i Juli, thi en Deel blev afskiftet, hvor den stod tyndt, og overalt seedes Bipperne stærkt mod hinanden, saa de senere stode blottede for Avn, hvorved Kornene ere mere udsatte for at falde af, men naar vi undtage det nordlige og vestlige Thyland, paa hvis aabent- og høitliggende Marker Stormen navnlig skadebe, vil den dog sikkert overalt give ikke lidt over en Middelhøst.

Kapsen har givet et fortrinligt Udbytte; den milde Vinter, det tidlige og gunstige Foraar og den kolde Mai ere jo heldige Forhold for dens Udvikling; tilmed har den næsten aldeles været forstaaet for Orm og Biller.

Bygget er den Kornart, der vel maa siges gennemgaaende at staae bedst, navnlig det tidligtfaaede, da det senere faaede kom meget ujevnt op. Det viser sig saavel ved den som ved den øvrige Baarsæd, at selv efter en frostfri Vinter, som den sidste, er det bedre at faae paa Juren end at foraarspløie Jorden, naar den er pløiet i en beqvem Tilstand om Efteraaret, og er den ikke dette, naaer man alligevel vanskeligt at faae den stjør og beqvem ved Ploven om Foraaret. — Den stærke Varme sidst i Juni og først i Juli skoldebe enkelte lette høitliggende Pletter i Bygmarkerne og fremskyndebe i det Hele taget Sædens Væxt og Modenhedsgrad saa meget, at der kunde være Frøgt for, at den vilde blive for tidlig moden. Men den Kulde og Regn, der indsendt sig midt i Juli, hævede imidlertid denne Frøgt, og Bygmarkerne vilde endog staae udmærket, naar ikke ogsaa disse hist og her paa høiere liggende Steder havde taget nogen Skade af Stormen.

Ogsaa Havren staaer i Reglen godt, men er dog ikke saa lang i Straacet som ifjor, og hellerikke er Toppen saavel fjærnesat, saa meget mere som mange Steder Rusmens neberste Deel er forblevet svang. Desuden har paa mange mindre veldyrkede og lavtliggende Marker Agerkaal og andet Ukrudt taget Magten fra den. Den vil dog sandsynligviis ogsaa iaar give ikke lidt over en Middelhøst.

Ærterne have ikke længe været saa gode som iaar; vel have de Tilbøielighed til at vedblive at blomstre, men de ere dog godt bælgfattede, og næsten ganske fri for Bladluus. Kun Skade, at der paa Grund af de foregaaende uheldige Ærteaar ere saaede saa iaar.

Boghveden vorede godt til, men under Blomstringen og Rjærneudviklingen leed den paa de fleste Steder saameget af Stormen og Kulden, at den kun vil give et simpelt Udbytte. Derimod staaer Spergelen godt, navnlig hvor den er saaet tidligt, og ogsaa Hørren tegner ualmindelig godt.

Kartoflerne have hidtil holdt sig fri for Sygdommen, og give faste, velsmagende Knolde, men de gule og brune Bladpletter, der nu sees paa de fleste Kartoffelmarker, vidne om, at Sygdommen er tilstede.

Rodfrugterne stode, hvor de vare saaede paa Stedet, i Begyndelsen noget ueens paa Grund af Tørken i Mai Maaned, men i det heldige Veir i Juni have de sidst opkomne Planter udviklet sig stærkt, saa Roemarkerne nu fremvise et smukt Skue overalt, hvor de ere passede godt, men dette har været særlig nødvendigt iaar, da Ukrudtet er groet saa stærkt til. Bladene bleve noget forpidskede af Stormen og Planterne trykkede af Kulden, men disse Ulemper ere i det senere gunstige Veir aldeles forvundne. Runkelroerne ere iaar mere end almindeligt tilbøielige til at løbe i Stof, men naar denne afbrydes itide, vil Skaden derved kun være ringe. Det er imidlertid ikke alle Steder fra, der lyder saa gunstige Beretninger om Rodfrugtduktionen, og i mange Egne siges den at være i Tilbagegang, men vi troe med Bestemthed at kunne udtale, at med Undtagelse af de saa Steder, hvor lokale Uheld have stadet Roemarkerne, ville disse staae særdeles godt, naar de fra først til sidst ere blevne behandlede med Omhu, saaledes som der synes at være Tilfældet i det sydlige Sjælland, paa Falster og Volland, og naar de ikke, som i mange andre Egne af Landet, betragtes som Noget, der tildeels maa passe sig selv, naar man først har havt den Uleilighed at saae eller

plante dem. En Ulempe er, at Landmændene ikke selv aale deres Frø, thi det man faaer hos Gartnerne og Kjøbmændene er ofte gammelt, fordærvet og uspiredygtigt, ikke at tale om, at man kun sjældent virkelig faaer den Sort, man ønsker, og herfra stammer da uben al Tvivl for en stor Deel den i mange Egne omsiggribende Mistro til Rodfrugtdyrkingen, og den deraf følgende Indskrænkning i Dyrkingen af disse for ethvert fremadskridende Agerbrug aldeles nødvendige Foderplanter.

Af Plantesygdomme har der iaar været en Deel, men de have ikke anrettet stor Skade. Efter forrige Aars sorgelige Erfaringer var det naturligt, at man navnlig havde sin Opmærksomhed rettet paa Kusten, og allerede tidlig paa Sommeren opstrømmede den Mange, ved at vise sig paa de unge Hvedplanter. Den synes imidlertid senere gjennem Mai Maanedes Tørke og Kulde at have tabt sig noget, men greb atter om sig i Juni, saa at de allerfleste Hvedemarker vare befængte med Bladrust, og allerede begyndte den at forplante sig temmelig stærkt op paa Avnerne, da den stærke Tørre og Kulde i Juli Maaned hæmmede dens Udvikling; senere har den atter grebet noget om sig, og navnlig er der fremkommet en stor Deel Rustpletter med Vintersporer paa Straaene, men den vil dog neppe iaar forvolde nogen stor Skade, om end give Kornet lidt daarlig Bægt. Fra flere Steder meldes, at det navnlig er paa stærke og kraftige Jorder, at Rusten har viist sig; ligesaa ville ogsaa flere Landmænd have gjort den Sagttagelse, som bestyrker det i en foranstaaende Afhandling Meddeelte, at de forskjellige Varieteter ere ulige modtagelige for Sygdommen. Der angives, at foruden Hvede og Byg har den ogsaa paa flere Steder stærkt angrebet Havren; at dette kan være Tilfældet, skulle vi ingenslunde benægte, men vi skulle dog bemærke, at Havren ofte besættes med smaae brandgule Pletter, der intet have med Rusten at gjøre, og vi skulle saa meget mere anføre dette, som det tydeligt fremgaaer af flere Beretninger, at mange have et feilagtigt Kjendskab til denne Sygdom. Med Hensyn til Rustens Udbredelse i de forskjellige Egne er det navnlig Sjælland og Aarhuuseggen, der har lidt deraf.

Af andre Plantesygdomme har Brand og navnlig Meeldrøier været temmelig hyppige overalt, og Honningduggen har fra Begyndelsen af Juli hjemført Rugen i det nordlige Sjælland.

For Insekter — med Undtagelse af Hvedemyggen — har Kornet været saa temmelig forstaaet, hvilket vel nærmest

stjldes den kolde Forsommer og at Muldvarpen gjennem den frostfri Vinter har kunnet fortsætte sit Arbeide.

Høudbhyttet har iaar været meget stort, navnlig fra Kløvermarkerne, hvorimod Engene have givet mindre, og da navnlig de kolde, tørveagtige Enge, hvor Græsset ingen Fremvært kunde faae i den kolde Mai. 4—500 Lpb. Kløvehø pr. Td. Land finde vi opgivet fra flere Steder, og Alt er, med Undtagelse af de sildigmodne Kløver og de sildige Enge, kommet ganske fortrinligt i Huus.

Af Græs var der Dverflod i Mai og Juni, og Dvæget kunde ikke faae Bugt med det, hvorfor meget var blevet stort og haardt; efter Tørren, Kulden og Stormen i Juli havde Græsset imidlertid ondt ved at komme igjen, og i Modsætning til forbums Dverflødighed blev nu Græsningen meget knap mange Steder.

Derfor var Melkeudbhyttet ogsaa overordentlig stort i de 2 første Sommermaaneder, saa meget mere som Dvæget kom i en meer end almindelig god Foberstand paa Græs, men nu senere have Køerne sat meget af og ville maastee vanskelig komme rigtig til Melken igjen, selv om Græsningen skulde blive rigeligere. — Melken har ikke været feed i Sommer; fra en enkelt Gaard opgives endog, at der i den varmeste Tid maatte bruges 10 Rander Mælk til 1 Pund Smør; desuden klages atter iaar fra enkelte Steder over bitter Smag i Smørret. At Smørudbhyttet alligevel vil blive stort, er vist, og det vil derfor bøde noget paa de usædvanlig lave Smørpriser. Ogsaa Svinene, hvoraf Meierierne jo hente en væsentlig Indtægt, ere iaar usædvanlig billige; Prisen omtrent 50% lavere end ifjor.

Uldudbhyttet har iaar været nogenlunde tilfredsstillende, men Priserne noget lavere end ifjor. Tilbøieligheden til at krydse Merinosfaarene for at faae mere, om end grovere, Uld, griber stadig om sig, men Stemningen hos Forbrugerne lader til at være stærkt herimod, da Raceulden derved taber sit eiendommelige Præg. Man sporede derfor allerede iaar, at Fabrikanterne unddroge sig det kjøbenhavnske Marked og søgte til Uldmarkedet i Lübeck.

Pladsen tillader os ikke denne Gang at omtale de enkelte Landsdele, hvis Høstudfigter ikke heller frembyde synderlig Forskjellighed.